

Теме попут друштвене организације динарских племена данас свакако нису у центру пажње српске етнологије. Историја саме дисциплине такође је, и поред неких неоспорних доприноса, још увек релативно занемарена. Схватање према коме је марксизам основна и једино исправна друштвена теорија изазива данас nelaгоду. Гордана Горуновић се, међутим, нимало не либи да се ухвати у коштац управо са овом врстом данас – у оквиру саме дисциплине маргинализованих тема и проблема, приступајући им на веома студиозан начин. Текст држи пажњу читаоца управо својом темељношћу и озбиљношћу. Ауторка показује да и сама веома добро влада теоријским апаратом и материјом о којој пише. Стављајући научни рад Шпире Кулишића у двоструки контекст – сопственог времена и научних достигнућа, Гордана Горуновић нам презентира низ питања и проблема везаних за нашу традицијску културу, која су била у самом центру научних испитивања Кулишићевог доба и која су данас можда изгубила актуелност – због тога што се фокус истраживања померио махом ка урба-

ној, савременој свакодневици – али не и релевантност, и на која суштински одговори нису дати. То нас наводи на размишљање о томе колико стварно познајемо сопствену традицију, колико уопште заиста можемо да је познајемо с обзиром на фрагментарност историјских извора и колико се, управо због празнина у тим изворима, у научну интерпретацију уплиће идеологија – што важи како за Кулишића, тако и за оне са којима он полемише. Сама ауторка овом књигом успева да попуни неке празнине – ону која се тиче историје српске етнологије, нарочито у периоду од педесетих до осамдесетих година XX века, а посебно ону која се односи на имплицитну и експлицитну улогу дијалектичког материјализма у формулисању њених теоријских основа тога доба, али и ону која се тиче примене историјског и биографског метода на историју саме дисциплине. Овај рад је пример темељности, али и плодноности таквог истраживања. Због свега реченог, упркос само наизглед неатрактивној теми, ова књига ће свакако наћи пут до заинтересованог читаоца.

Младена Прелић

h

Годишњак Матице дрежничке: часопис за науку, културу, књижевност и уметност

Бајмок 2007.

Крајем 2007. године из штампе је изашао први број *Годишњака Матице дрежничке*. Издавач часописа је Матица дрежничка са седиштем у Бајмоку. Уредник броја је Бранко Ђупурдија.

Годишњак Матице дрежничке покренут је са намером да прати историју, друштвени живот и културу Дрежнице као матице исељавања, али и стваралаштво међу Дрежничанима у

расејању. Најважнији циљ који је поставило уредништво часописа јесте да прати допринос који су Дрежничани дали у науци, култури, књижевности, уметности, спорту, као и у другим областима живота и стварања.

У складу са циљевима који су постављени, у овом броју часописа заступљене су следеће целине: *Почеци, Истраживања, Приповјетке, Пјесме, Сјећање на дјетињство у Дрежници*,

Са пута по Дрежници, Знамења, Хроника, Осврти и прикази, Биљешке о ауторима и упућство сарадницима.

Сваки прилог који је објављен у овом броју одсликава на својеврстан начин културу и стваралаштво Дрежничана и уводи читаоца у један свет, до сада мало познат стручној и научној јавности са ових простора. У складу са циљевима који су себи поставили покретачи часописа, а то је упознавање са свим аспектима живота и стваралаштва Дрежничана, прилагођен је и садржај свеске која је пред читаоцима. Увид у садржај указује на разноврсност свакодневног живота, који је резултирао и стваралаштвом насталим, поред осталог, и као последица инвентивности и богатства духа, што је једна од битних одредница планинаца, па – како се види – и Дрежничана.

Почеци је одељак у којем су краћи прилози неколико аутора. Сваки од аутора из свог угла објашњава разлоге појављивања, циљеве и задатке који се желе остварити покретањем *Годишњака Матице дрежничке*. У овом броју часописа дата су на увид јавности и *Правила о оснивању и раду Матице дрежничке* (Статут Удружења).

У одељку *Истраживања* представљено је неколико радова у оквиру којих се излажу погледи аутора на начине којима треба прићи истраживању културе Дрежничана. Тако, у раду *Оквири истраживања дрежничке културе*, аутор Бранко Ћупурдија излаже шта је то што чини дрежничку културу и по чему је она заправо специфична у поређењу са другима. Из тога заинтересовани читалац може

сазнати када и како је основано насеље необичног имена у некадашњој југословенској Републици Хрватској, али и о начину живота у селу. Аутор указује и на неке од промена у начину живота – на њихове узроке и последице код пресељеника у Бајмоку. Још један рад својим садржајем привлачи пажњу читалаца, а односи се на *Истраживање ставова потрошача према екомаркама* (аутор је Вера Ћупурдија).

У одељцима *Приповјетке, Пјесме, Сјећања на дјетињство у Дрежници и Знамења* налазе се различити ауторски текстови или прилози забележени по сећању (аутори су Ранко Радуловић, Наташа Косановић, Бранко Ћупурдија, Софија Гердијан, Наташа Бабић, Никола Радуловић). Поред наведених рубрика, у часопису постоје још одељци *Хроника* и *Прикази*, а на крају је списак сарадника са краћим биографијама.

Годишњак Матице дрежничке покренут је са намером да сачува од заборава културу и стваралаштво Дрежничана, али и да обнови неке сада већ увелико заборављене сегменте традиционалне културе. Ако се успе у намери, биће то допринос не само бољем познавању овог дела српског народа у матици (садашња Република Хрватска) и у Србији (околина Суботице и Београд, где их је највише настањено ван матице), него и у расејању (нарочито у Америци), а стручњацима попут етнолога, антрополога, филолога, фолклориста, етномузиколога и других послужиће да бар делимично попуне постојеће празнине у проучавању српског народа – како у Србији, так и ван ње.

Милина Ивановић-Баришић